

МЕДИКО-ГЕОГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ НАСЕЛЕННЯ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Здійснено медико-географічний аналіз населення Львівської області. Простежено динаміку його чисельності та статевовікової структури, з'ясовано показники народжуваності та смертності, визначено причини смертності, середній вік населення, середню очікувану при народженні тривалість життя; проаналізовано структуру захворювань за віком; з'ясовано причини інвалідності; розроблено рекомендації щодо покращення здоров'я населення Львівської області.

Ключові слова: населення, чисельність, статевовікова структура, народжуваність, смертність, природний приріст, захворюваність, захворювання, здоров'я.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Стан здоров'я людини визначає її соціальне самопочуття, світосприйняття, спроможність повноцінно реалізувати свій потенціал в індивідуальній і суспільній діяльності, є індикатором соціально-економічного розвитку країни. Немає більш значущої цінності для людини, ніж фізичне, соціальне та психічне здоров'я. Отож стають актуальними наукові дослідження стану здоров'я і життєздатності населення України, обґрунтування можливостей поліпшення демографічних характеристик.

Підвищена увага науковців до проблем фізичного розвитку людини обумовлена низкою причин. По-перше, в Україні наявна демографічна криза, про що свідчать надто низькі показники природного приросту населення. По-друге, здоров'я населення під впливом несприятливого екологічного середовища, низьких матеріальних можливостей суспільства щодо відтворення трудового потенціалу, психологічних навантажень на людину дедалі погіршується. По-третє, не працює державний механізм регулювання демографічних процесів у суспільстві, прийняті законодавчі акти з демографічної політики не мають реальних підстав до її ефективного впровадження, оскільки відсутня економічна база реалізації демографічних орієнтирів [7]. Чимале значення при цьому має знання особливостей територіальних відмінностей здоров'я населення.

У зв'язку з цим, перед нами постало завдання здійснити медико-географічний аналіз населення Львівської області.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Сьогодні відомо чимало спроб оцінити просторову зумовленість суспільного здоров'я та окремих хвороб. Значну кількість праць присвячено пошуку інтегральних показників здоров'я населення загалом, розробці оптимальних методичних прийомів його оцінки. Вагомий внесок у цьому напрямі зробили О. Авцин, В. Барановський, М. Будико, Б. Вершинський, О. Воронов, В. Гуцуляк, І. Даценко, А. Келлер, В. Ковальський, В. Пащенко, А. Попов,

Б. Прохоров, С. Ряшенко, В. Шевченко, Л. Шевчук, О. Шошин та ін.

Мета нашої публікації – простежити динаміку чисельності та статевовікової структури населення Львівської області; з'ясувати показники його народжуваності, смертності, природного приросту; визначити причини смертності, середню очікувану при народженні тривалість життя; проаналізувати структуру захворювань за віком; з'ясувати причини інвалідності; розробити рекомендації щодо покращення демографічних характеристик і здоров'я населення Львівської області.

Виклад основного матеріалу. Медико-географічні аспекти вивчення населення і його розселення – це науково обґрунтований збір та аналіз демографічних даних у територіальному розрізі з метою їхнього дослідження з медичного погляду, що дає змогу виявити закономірності кількості суспільного здоров'я та особливості поширення захворювань. Медико-географічне дослідження населення найчастіше провадять на підставі аналізу таких показників [8]:

- демографічних чи показників кількості, складу і руху населення (загальна кількість населення, розподіл його по території чи розселення, природний рух населення: народжуваність, смертність, природний приріст, а також міграційні процеси, середня тривалість очікуваного життя тощо);

- показників фізичного розвитку населення, які здебільшого подають на фоні віково-статевої структури населення;

- показників захворюваності та поширення хвороб.

Кількість наявного населення Львівської області станом на 1 січня 2012 р. становила 2 540,9 тис. осіб (5,6% від загальної кількості населення України), серед них 1 544,8 тис. осіб (60,8%) міських і 996,1 тис. осіб (39,2%) – сільських мешканців. Міське населення переважає в Яворівському (46,4%), Бродівському (42,9%) і Жидачівському (41,8%) районах, а сільське – у Стрийському (96,3%), Дрогобицькому (91,4%) і Пустомитівському (86,9%) рай-

онах. За чисельністю населення Львівська область займає п'яте місце після Донецької, Дніпропетровської, Харківської областей і м. Києва [3].

Протягом 1990-2001 рр. в області спостерігалось стійке зниження народжуваності [1]. Якщо пік припадав на 1990 р. і становив 14,7‰, то у 2001 р. рівень її зменшився до 8,7‰ [2]. З 2002 р. розпочалося зростання народжуваності, досягнувши у 2011 р. 11,4‰ (в Україні – 11,0). Порівняно з 2001 р. коефіцієнт народжуваності зріс на 28,1% (8,9‰). Народжуваність у сільській місцевості залишається вищою, ніж у міських поселеннях, відповідно 12,6 і 10,6‰. У 2011 р. Львівщина за цим показником зайняла десяту сходинку серед регіонів України разом з м. Києвом. Згідно з критеріями оцінки основних демографічних показників, загалом в області показник народжуваності оцінюють як "низький" (менше 15 на 1000 населення) [3]. Високим показником народжуваності населення у 2011 р. характеризуються: Сколівський (16,0 на 1000 осіб), Турківський (15,9) і Яворівський (14,3) райони.

У 2011 р. в області померло 31,2 тис. осіб. Кількість померлих становила 12,3 особи на тисячу населення (в Україні – 14,5). Рівень смертності у Львівській області є одним з найнижчих серед регіонів держави після м. Києва (9,6), Закарпатської (11,7) та Івано-Франківської (12,1) областей. Високим показником смертності населення у 2011 р. характеризуються: Перемишлянський (18,7 на 1000 осіб), Жидачівський (17,5), Буський і Сколівський (15,4), а низьким – Яворівський (10,1 на 1000 осіб) райони [3]. Загальний рівень смертності у сільській місцевості становить 15,1‰, а у міських

поселеннях – 10,4‰.

Серед причин смертності у 2011 р. переважали хвороби системи кровообігу – 19 978 осіб (64,1%), новоутворення – 4 008 (12,9%), травми, отруєння та деякі інші наслідки дії зовнішніх чинників – 1591 (5,1%), хвороби органів травлення – 1036 (3,3%), хвороби органів дихання – 1003 (3,2%), деякі інфекційні та паразитарні хвороби – 516 осіб (1,7%) (рис. 1).

Структуру причин смертності населення Львівської області у 2011 р. в розрізі адміністративно-територіальних утворень відображено на рис. 2.

Особливе занепокоєння викликають показники дитячої смертності, які є не тільки значно вищими, ніж у розвинених країнах світу, але й, окрім того, останніми роками мають тенденцію до зростання.

Смертність дітей віком до 1 року викликає переважно станами, що виникають у перинатальному періоді (54,5% від загальної кількості померлих дітей віком до 1 року), природженими вадами розвитку, деформаціями та хромосомними аномаліями (27,4%), деякими інфекційними та паразитарними захворюваннями (4,5%), хворобами органів дихання (2,3%) [4].

Причинами смерті дітей віком 0-15 років є окремі стани, що виникають в перинатальному періоді – 149 осіб (38,6%), природжені вади розвитку, деформації та хромосомні аномалії – 93 (24,1%), травми, отруєння та деякі інші наслідки дії зовнішніх чинників – 48 (12,4%), новоутворення – 20 (5,2%), інфекційні та паразитарні хвороби 19 (4,9%), хвороби органів дихання 19 осіб (4,9%) [6] (рис. 3).

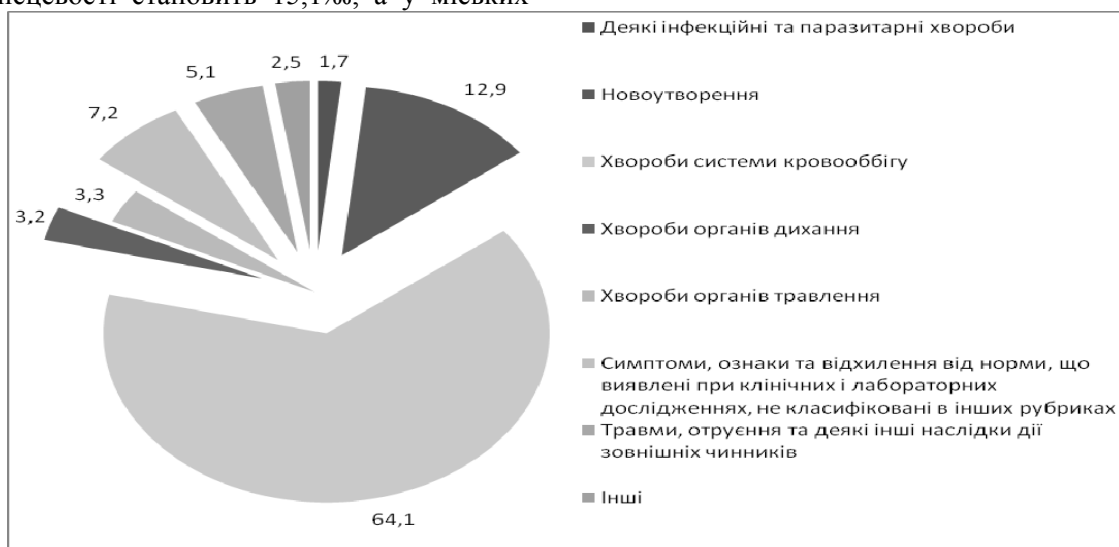

Рис. 1. Структура смертності населення Львівської області за окремими причинами у 2011 р. Складено за [6]

Рис. 2. Структура смертності населення Львівської області за окремими причинами у 2011 р. в розрізі адміністративно-територіальних утворень. Складено за [6]

При аналізі показників природного приросту населення Львівщини бачимо, що в 2011 р. позитивним є приріст в Яворівському (+4,2‰), Турківському (+2,1‰), Сколівському (+0,6‰) і Жовківському (+0,3‰) районах, при середньо-обласному показнику (-0,9‰) (в Україні (-3,5‰)). Найгіршу ситуацію з природним відтворенням простежено у Жидачівському (-6,6‰), Перемишлянському (-6,5‰), Бродівському (-4,1‰) і Золочівському (-3,3‰) районах (рис. 4).

На зміну чисельності населення впливає і механічний рух населення. У 2011 р. сальдо міграції склало -1552 особи. Найвищий від'ємний показник простежено в Жовківському (-113 осіб) і Турківському (-107 осіб) районах, а найвищий додатній – у Стрийському (43 особи) і Пустомитівському (39 осіб) районах.

Щільність населення Львівської області станом на 1 січня 2012 р. становила 116,4 осіб/км², для порівняння – в Україні – 75,3 осіб/км². За щільністю населення Львівська область займає друге місце після Донецької. Найбільшу її кількість простежено в Пустомитівському (119,3 осіб/км²), Городоцькому (95,5 осіб/км²) і Миколаївському (93,7 осіб/км²) районах, а найменшу – у Сколівському районі (32,2 осіб/км²).

Станом на 1 січня 2012 р. у структурі постійного населення (2522,6 тис. осіб) переважали люди у віці 15-64 років (1769,5 тис. осіб, 70,1%), діти (0-14 років) становили 393,2 тис. осіб або 15,6%, а люди похилого віку (65 р. і старші) – 359,9 тис. осіб або 14,3%. Подібний розподіл населення за віковими групами простежено як у міській, так і в сільській місцевостях.

Демографічне навантаження на 1 000 осіб віком 15-64 роки особами віком від народження до 14-ти років у Львівській області становить 223 особи і перевищує середній показник по Україні (204 особи). Цей показник є вищим, ніж навантаження особами у віці 65 років і старшому (203 особи). Демографічне навантаження у сільській місцевості є вищим, ніж у містах (відповідно, 251 і 205 осіб) і перевищує середньоукраїнський показник (відповідно, 188 і 242 особи) [5].

За статтю у Львівській області переважають жінки – 52,7 %.

Протягом останнього десятиріччя простежено зростання середнього віку населення. Зокрема, у 2002 р. він становив 37,4 років, а в 2012 р. – 39,1 років. Для порівняння в Україні середній вік населення становить 40,4 років (чоловіків – 37,6, жінок – 42,8). За віком у Львівській області, як і в Україні в цілому переважають жінки, відповідно, 41,4 і 36,7 років. Міське населення є молодшим (38,9 років), ніж сільське (39,5 років). Наймолодше населення проживає в Яворівському (36,7 років), Турківському (37,1) і Жовківському (37,2 років) районах, а найстарше – у Перемишлянському (41,5 років) і Жидачівському (41,4 років) районах.

Середня очікувана тривалість життя при народженні має тенденцію до зростання. Зокрема, у жінок 1995 р. вона становила 74,67 ро-

ку, у 2001 р. – 76,10, а в 2012 р. – 77,70 року. Серед чоловіків, у 1995 р. цей показник становив 64,96 року, 2001 р. – 65,72, а 2012 р. – 68,28 року. У 2012 р. середня очікувана тривалість життя для обидвох статей склала 73,11 року (в Україні – 71,02). Як і в Україні в цілому, у Львівській області середня очікувана тривалість життя при народженні є вищою у містах (73,78 року), ніж у сільській місцевості (72,09 року).

У структурі поширеності захворювань населення Львівської області переважаючими є хвороби: органів дихання, органів травлення, системи кровообігу, ока та його придаткового апарату, сечостатевої системи, кістково-м'язової системи, ендокринної системи тощо.

Розподіл поширеності захворювань населення Львівської області за віком в розрізі адміністративно-територіальних утворень подано у таблиці.

Зокрема, серед дітей і підлітків переважаючими є хвороби: органів дихання (відповідно, 58,3% і 40,5%); ендокринної системи (відповідно, 6,3% і 12,0%); органів травлення (відповідно, 5,4% і 6,8%); ока та його придаткового апарату (відповідно, 4,4% і 6,7%); шкіри і підшкірної клітковини (відповідно, 3,9% і 4,8%); кістково-м'язової системи (відповідно, 3,3% і 7,8%); хвороби сечостатевої системи (відповідно, 2,5% і 3,5%).

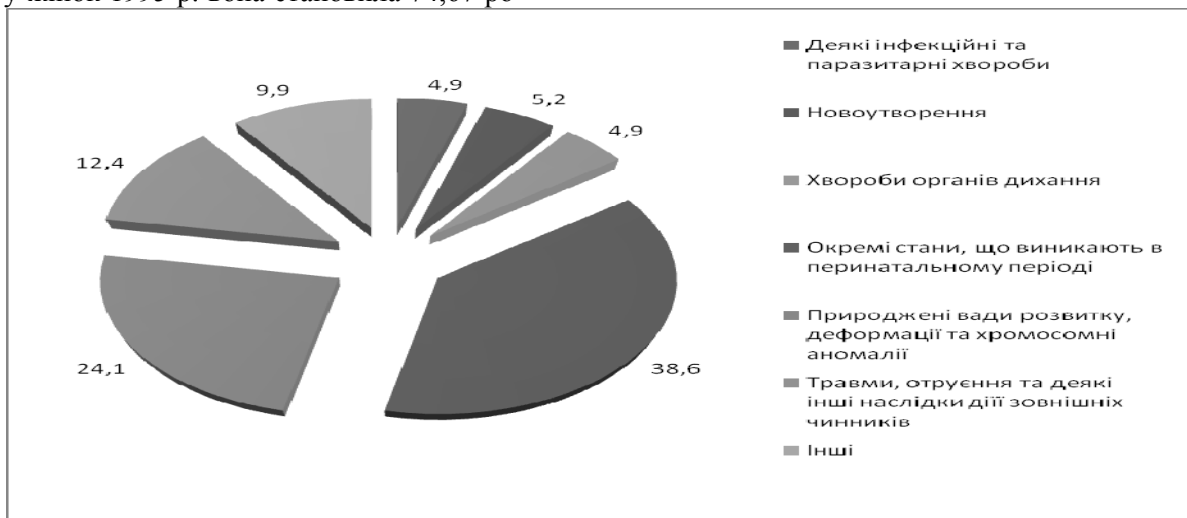

Рис. 3. Структура смертності дитячого населення Львівської області за окремими причинами у 2011 р. Складено за [6]

Серед дорослого населення найбільш поширеним захворюванням є хвороби системи кровообігу – 32,1%; на другому місці – хвороби органів дихання (19,0%); третє місце займають хвороби органів травлення – 7,9%, четверте – ока та його придаткового апарату

(6,3%); п'яте – хвороби сечостатевої системи (5,3%), далі йдуть хвороби кістково-м'язової системи – 5,2%; хвороби ендокринної системи – 4,4% та інші.

Аналізуючи структуру первинної захворюваності населення Львівської області у 2011 р.

за класами хвороб, можна зробити висновок, що перше місце займають хвороби органів дихання (41 328,5 випадків на 100 тис. осіб). На їхню частку припадає близько 49,6% усіх захворювань. На другому місці хвороби системи кровообігу (відповідно 5 347,3), які становлять 6,4% усіх захворювань. Хвороби шкіри та

підшкірної клітковини займають третє місце (4 965,1 випадків на 100 тис. осіб). Четверте місце посідають хвороби ока та його придаткового апарату (4 610,4 випадків на 100 тис. осіб). На п'ятому місці хвороби сечостатевої системи (4 380,6 випадків на 100 тис. осіб).

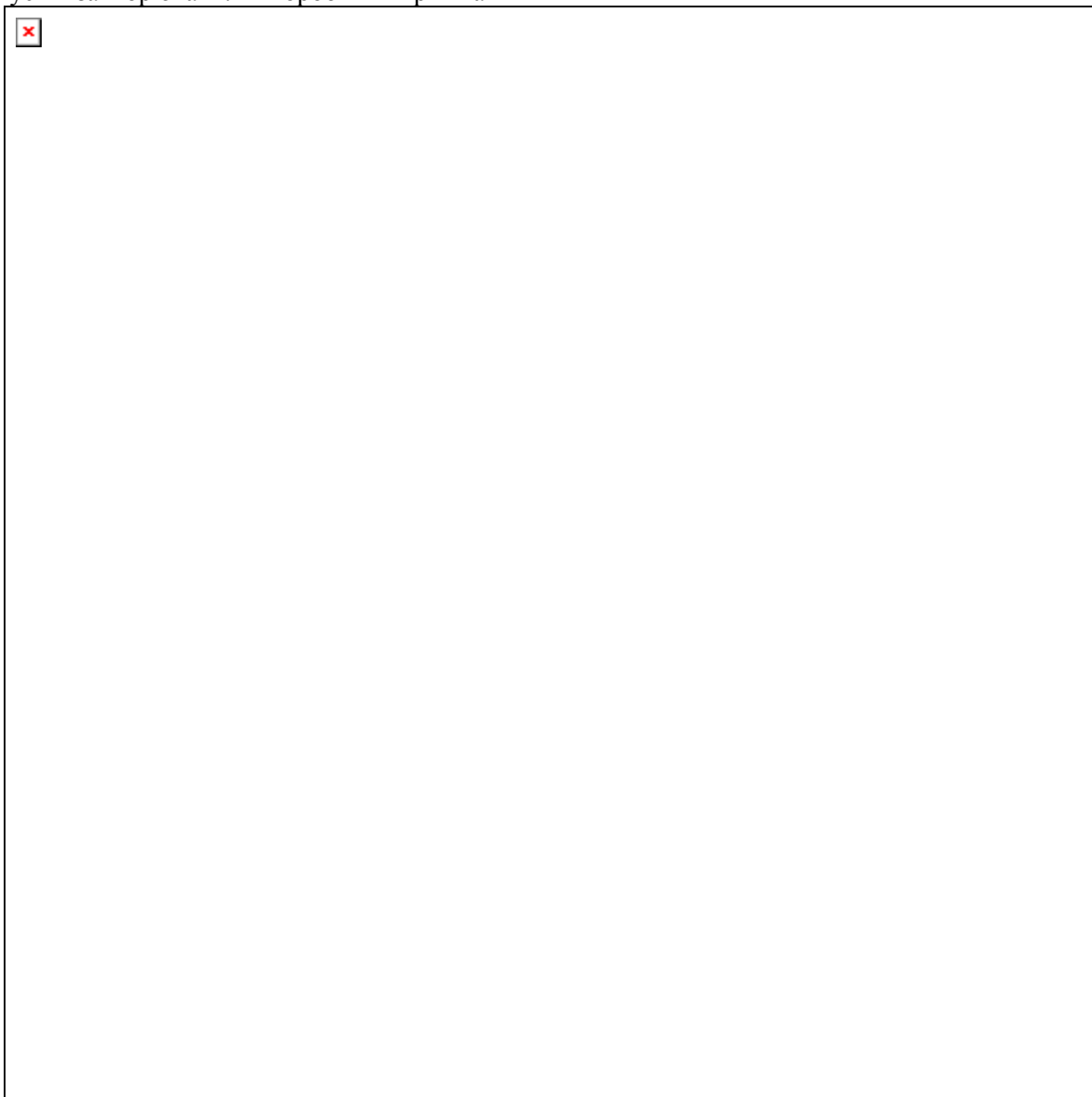

Рис. 4. Природний приріст, скорочення населення Львівської області станом на 1 січня 2012 р. Складено за [3]

Таблиця 1

Розподіл поширеності захворювань населення Львівської області за віком [6]

№ з/п	Назва районів	Зареєстровано хворих дітей до 14 р. (поширеність), всього		Зареєстровано хворих дітей підліткового віку (поширеність), всього		Зареєстровано хворих серед дорослих (поширеність), всього	
		осіб	показник на 1000 дітей	осіб	показник на 1000 підлітків	осіб	показник на 1000 дорослих
1	Бродівський	18673	1799,6	3 290	1 417,5	73390	1525,0
2	Буський	12155	1560,3	3 117	1 626,8	63649	1725,8

3	Городоцький	24390	2193,4	3 822	1 391,8	89032	1606,7
4	Дрогобицький	20841	1701,5	5 504	1 901,2	104527	1760,7
5	Жидачівський	20993	1935,6	4 328	1 594,1	82996	1417,4
6	Жовківський	41361	2192,2	8 429	1 761,6	139161	1615,3
7	Золочівський	21410	1914,0	3 978	1 470,6	91464	1619,7
8	Кам.-Бузький	18108	1875,9	3 927	1 631,5	70824	1557,5
9	Миколаївський	21689	2065,4	3 937	1 597,2	73688	1467,0
10	Мостиський	16987	1690,1	2 971	1 221,1	55231	1228,6
11	Перемишлянський	11363	1786,9	3 154	1 832,7	50224	1549,7
12	Пустомитівський	30528	1706,5	5 584	1 427,0	142683	1572,8
13	Радехівський	15907	1908,2	4 806	2 351,3	61529	1603,7
14	Самбірський	38233	2203,3	10 407	2 474,9	157482	1897,7
15	Сколівський	17861	1982,4	3 441	1 767,3	75803	2083,6
16	Сокальський	28898	1852,4	5 244	1 407,8	121249	1628,1
17	Старосамбірський	23849	1913,9	5 265	1 687,5	102458	1636,3
18	Стрийський	18755	1848,2	5 330	2 213,5	68826	1386,0
19	Турківський	23048	2199,2	4 387	1 857,3	61022	1621,2
20	Яворівський	41157	1812,1	8 351	1 679,6	161417	1692,7

Структура захворювань дітей віком до 14-ти років 2011 р. є такою: перше місце займають хвороби органів дихання – 71,9%; на другому місці – хвороби шкіри та підшкірної клітковини (4,1%), на третьому – хвороби органів травлення (3,8%). На хвороби вуха та його соскового відростку припадає 3,6%; на хвороби ока та його придаткового апарату – 3,2%, деякі інфекційні та паразитарні хвороби – 3,0% і по 2,0% – на хвороби сечостатевої системи і травми та отруєння [4; 6].

Серед підлітків переважаючими є хвороби: органів дихання – 57,8%; шкіри та підшкірної клітковини – 6,7%; кістково-м'язової системи – 4,8%; ока та його придаткового апарату – 4,5%; органів травлення – 4,4%; сечостатевої системи – 4,3% та інші. У структурі первинної захворюваності серед дорослих перше місце займають хвороби органів дихання – 39,8%; на другому місці – хвороби системи кровообігу (9,3%); на третьому – хвороби шкіри та підшкірної клітковини, хвороби сечостатевої системи та хвороби ока та його придаткового апарату – по 6,7%; далі йдуть хвороби кістково-м'язової системи – 5,9%; хвороби вуха та його соскового відростку – 4,6%; травми та отруєння – 4,4%; хвороби органів травлення – 4,0% та інші [6].

У 2011 р. у Львівській області серед дорослого населення отримали первинну інвалідність 10 860 хворих. Серед причин інвалідності на першому місці хвороби системи кровообігу – 23,0%; на другому – новоутворення – 15,1%; на третьому – хвороби кістково-м'язової системи та сполучної тканини – 11,2%; на четвертому – травми та отруєння – 8,3%; п'яте

місце поділили інфекційні та паразитарні хвороби (7,0%) і розлади психіки та поведінки (6,6%); по 5,3% припадає на хвороби нервової системи і органів дихання; 4,8% – на хвороби ендокринної системи; 4,0% – хвороби ока та його придаткового апарату та ін. [6].

У Львівській області 2011 р. зареєстровано 1106 дітей-інвалідів віком до 18-ти років. Серед причин інвалідності дітей переважають природжені вади розвитку, деформації та хромосомні аномалії – 27,5%, хвороби центральної нервової системи – 16,1%, розлади психіки та поведінки – 10,9%, ендокринні хвороби, розлади харчування, порушення обміну речовин – 8,0%, хвороби кістково-м'язової системи – 6,9% [4].

Постійно збільшується кількість хворих на злоякісні новоутворення. Серед небезпечних хвороб вони займають перше місце. У 2011 р. на облік Львівського державного онкологічного регіонального лікувально-діагностичного центру взято 7598 онкологічних хворих, у яких виявлено 8 022 випадки злоякісних новоутворів (ЗН) [9]. Рівень захворюваності на ЗН серед усього населення становить 317,5 на 100 тис. населення (по Україні 349,8 на 100 тис. населення). Найвища захворюваність характерна для Перемишлянського району (368 на 100 тис. населення), а найнижча – для Жовківського (202,2 на 100 тис. населення) і Турківського (215,9 на 100 тис. населення) районів.

Структура захворюваності на ЗН по Львівській області: перше місце – ЗН шкіри (13,1%) – 995 хворих, захворюваність – 39,6 по Україні – 41,3; друге місце – рак грудної залози (9,23%) – 701, захворюваність на все населен-

ня – 28,8, по Україні – 35,3), захворюваність на жіноче населення – 54,4; третє місце – рак легень (9,07%) – 689, захворюваність – 28,3 (по Україні 35,9); четверте місце – рак ободової кишки (6,67%) – 507, захворюваність – 21,4 проти 18,3 (по Україні 21,3); п'яте місце – рак шлунку (5,63%) – 428, захворюваність – 18,0 (по Україні 23,97); шосте місце – рак прямої кишки (5,51%) – 419, захворюваність – 17,6 (по Україні 18,9); сьоме місце – рак простати (4,3%) – 327 хворих, захворюваність на все населення – 13,8 (по Україні 14,75), на чоловіче населення – 29,5 (по Україні – 31,9) [9].

2011 р. отримали лікування 5 344 первинно виявлених онкологічних хворих, що становить 70,3%, по Україні 67,6%. Структура лікування за основними нозологіями є такою: ЗН шкіри – 87%, ЗН грудної залози – 88,2%; ЗН прямої кишки – 74,0%, ЗН ободової кишки – 67,5%, ЗН шлунку – 37,6%, ЗН легень – 38,0%. Найвищі рівні лікування у Бродівському (75,5%), Буському (74,6%) і Жовківському (74,3%) районах, а найнижчі – Городоцькому (61,7%), Стрийському (62,8%) і Перемишлянському (63,3%) районах.

Висновки. Здійснивши медико-географічний аналіз населення Львівської області, з'ясували: станом на 1 січня 2012 р. в регіоні проживало 2 540,9 тис. осіб (5,6% від загальної кількості населення України), серед них 1544,8 тис. осіб (60,8%) міських і 996,1 тис. осіб (39,2%) – сільських мешканців.

За показником народжуваності 11,4‰ (в Україні – 11,0) Львівщина займає десяту сходинку серед регіонів України разом з м. Києвом.

Рівень смертності у Львівській області (12,3 особи на тисячу населення, в Україні – 14,5) є одним з найнижчих серед регіонів держави після м. Києва, Закарпатської та Івано-Франківської областей.

Серед причин смертності у 2011 р. переважали хвороби системи кровообігу – 19 978 осіб (64,1%), новоутворення – 4008 (12,9%), травми, отруєння та деякі інші наслідки дії зовніш-

ніх чинників – 1 591 (5,1%), хвороби органів травлення – 1 036 (3,3%), хвороби органів дихання – 1 003 (3,2%), деякі інфекційні та паразитарні хвороби – 516 осіб (1,7%).

У структурі постійного населення (2 522,6 тис. осіб) переважають люди у віці 15-64 років (1 769,5 тис. осіб, 70,1%), діти (0-14 років) становлять 393,2 тис. осіб або 15,6%, а люди похилого віку (65 р. і старші) – 359,9 тис. осіб або 14,3%.

За статтю у Львівській області переважають жінки – 52,7%.

Середній вік населення Львівщини 39,1 років (Україні – 40,4). Міське населення є молодшим (38,9 років), ніж сільське (39,5 років).

Середня очікувана тривалість життя при народженні обидвох статей 73,11 року (в Україні – 71,02), є вищою у містах (73,78 року), ніж у сільській місцевості (72,09 року).

У структурі захворюваності населення Львівської області за класами хвороб перше місце займають хвороби органів дихання (41328,5 випадків на 100 тис. осіб). На їхню частку припадає близько 49,6% усіх захворювань. На другому місці хвороби системи кровообігу (відповідно 5 347,3), які становлять 6,4% усіх захворювань. Хвороби шкіри та підшкірної клітковини займають третє місце (4 965,1 випадків на 100 тис. осіб). Четверте місце поділяють хвороби ока та його придаткового апарату (4 610,4 випадків на 100 тис. осіб). На п'ятому місці хвороби сечостатевої системи (4 380,6 випадків на 100 тис. осіб).

Ефективність охорони здоров'я залежить від організації лікувального процесу, якості підготовки і кваліфікації фахівців, створення умов для здорового способу життя та праці. Створення нової системи охорони здоров'я – єдиний шлях для забезпечення належного рівня медичного обслуговування населення, головною метою якої є створення високопрофесійних медичних установ з першокласним обладнанням та кадровим потенціалом, посилення адресної медичної допомоги з акцентом на розвиток сімейної медицини.

Література:

1. Аналіз санітарно-епідеміологічної ситуації у Львівській області та показники діяльності держсанепідслужби за 1998–2002 роки. – Львів, 2003. – 207 с.
2. Аналіз санітарно-епідеміологічної ситуації у Львівській області та показники діяльності держсанепідслужби за 2004–2008 роки. – Львів, 2009. – 224 с.
3. Кількість населення Львівської області : статистичний збірник. – Львів, 2012. – 76 с.
4. Населення Львівської області (демографічний щорічник). – Львів, 2012. – 100 с.
5. Склад населення Львівської області за статтю та віком : статистичний збірник. – Львів, 2012. – 96 с.
6. Статистичний довідник показників стану здоров'я населення та діяльності лікувально-профілактичних закладів Львівської області за 2011 рік. – Львів, 2012. – 238 с.
7. Стратегія розвитку Львівської області до 2015 року. Економіка. Суспільство. Середовище. Моніторинг за 2005 рік.

Випуск 2. – Львів, 2006. – 249 с.

8. Шевчук Л. Т. Основи медичної географії : текст лекцій. – Львів, 1997. – 168 с.

9. <http://cancer.lviv.ua> – Сайт Львівського державного онкологічного регіонального лікувально-діагностичного центру.

10. <http://www.stat.lviv.ua> – Сайт Головного управління статистики у Львівській області.

Резюме:

Мирослава Петровская, Ольга Пыльпович. МЕДИКО-ГЕОГРАФИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ НАСЕЛЕНИЯ ЛЬВОВСКОЙ ОБЛАСТИ.

Осуществлен медико-географический анализ населения Львовской области. Прослежена динамика его численности, половой и возрастной структуры. Выявлено, что на 01.01.2012 г. во Львовской области проживало 2540,9 тыс. человек, что представляет 5,6% количества всего постоянного населения Украины. В общем количестве населения преобладают женщины (52,7%). В структуре постоянного населения (2 522,6 тыс. чел.) преобладают люди в возрасте 15-64 лет (1 769,5 тыс. чел., 70,1%), дети (0-14 лет) составляют 393,2 тыс. или 15,6%, а люди пожилого возраста (65 лет и старше) – 359,9 тыс. человек или 14,3%. Средний возраст населения Львовщины 39,1 лет (Украины – 40,4).

Проанализированы показатели рождаемости и смертности населения. В частности, по показателю рождаемости 11,4‰ (в Украине – 11,0) Львовщина занимает десятую позицию среди регионов Украины вместе с Киевом. Уровень смертности во Львовской области (12,3 человек на тысячу населения, в Украине – 14,5) – один из самых низких среди регионов страны после г. Киева, Закарпатской и Ивано-Франковской областей.

Определены причины смертности, среди которых в 2011 г. преобладали болезни системы кровообращения – 19 978 человек (64,1%), новообразования – 4 008 (12,9%), травмы, отравления и некоторые другие последствия действий внешних факторов – 1 591 (5,1%), болезни органов пищеварения – 1 036 (3,3%), болезни органов дыхания – 1 003 (3,2%), некоторые инфекционные та паразитические болезни – 516 человек (1,7%).

Прослежено структуру заболеваемости населения Львовской области. Среди классов болезней первое место занимают болезни органов дыхания (41 328,5 случаев на 100 тыс. чел., 49,6% всех заболеваний). На втором месте болезни системы кровообращения (относительно 5 347,3; 6,4%), а на третьем – болезни кожи и подкожной клетчатки (4 965,1 случаев на 100 тыс. чел.).

Разработаны рекомендации относительно улучшения здоровья населения Львовской области.

Ключевые слова: население, численность, половозрастная структура, рождаемость, смертность, естественный прирост, заболеваемость, заболевание, здоровье.

Summary:

Myroslava Petrowska, Olga Pylypovych. THE MEDICAL-GEOGRAPHIC ANALYSIS OF THE LVIV REGION POPULATION.

The paper deals with the medical and geographical analysis of the population in the Lviv region. The dynamics of population, sex and age structure have been analyzed. 2 540.9 thousand people lived in the Lviv region at the beginning of year 2012, which represents 5.6 % of total resident Ukraine population. The women are dominating in the total population (52.7%). The people aged 15-64 years are dominating in the structure of the resident population (2522,6 thous.) (70.1%), children (0-14 years old) make up 15.6%, and the elderly (65 years and older) – 14.3%. The median age in Lviv region is 39.1 years (Ukraine – 40.4).

The birth and death rates have been analyzed in this paper. In particular, the fertility rate is 11,4‰ in Lviv region (in Ukraine – 11.0‰). This means that Lviv region with the Kiev has the tenth position among all the Ukrainian regions. The mortality rate in the Lviv region is 12.3‰ (in Ukraine – 14.5‰). This index is one of the lowest among the regions of the country after the city of Kiev, Transcarpathian and Ivano-Frankivsk regions.

The causes of death have been determined in Lviv region. The cardiovascular diseases dominated in 2011, being the cause of 19 978 deaths (64.1%); tumors – 4008 (12.9%), injuries, poisoning and other consequences of external factors – 1 591 (5.1%), diseases of the digestive system – 1 036 (3.3%), respiratory diseases – 1 003 (3.2%), some infectious and parasitic disease – 516 people (1.7%).

The structure of morbidity in Lviv region has been analyzed. The respiratory diseases have the first rank among the all classes of diseases (41 328.5 cases per 100 thousand people, 49.6%). The cardiovascular diseases take second place (5 347.3 cases per 100 thousand people, 6.4% of all diseases). The skin diseases have the third rank (4 965.1 cases per 100 thousand people.).

Key words: population, number, sex and age structure of population, birth rate, death rate, natural growth, morbidity, disease, health.

Рецензент: проф. Заставецька О.В.

Надійшла 08.11.2013р.